

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως 59/ 2016

ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Δ' ΤΜΗΜΑΤΟΣ

Συνεδρίαση της 16^{ης} Μαρτίου 2016

Σύνθεση:

Πρόεδρος: Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπρόεδρος του Ν.Σ.Κ.

Μέλη: Στέφανος Δέτσης, Γεώργιος Κανελλόπουλος, Αικατερίνη Γρηγορίου, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλα, Ευστράτιος Συνοίκης και Παναγιώτης Παππάς, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγητής: Δημήτριος Κατωπόδης, Πάρεδρος του Ν.Σ.Κ. (γνώμη χωρίς ψήφο)

Αριθμός Ερωτήματος : Το υπ' αριθμ. Πρωτ.ΓΔΟΕΣ/1/2/187 οικ.Φ.109.1/7.8.2015 /21/10/2015 έγγραφο του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης/ Γενική Διεύθυνση Οικονομικών και Επιτελικού Σχεδιασμού / Διεύθυνση Επιτελικής Υποστήριξης / Τμήμα Νομικής Υποστήριξης και Νομοθετικής Πρωτοβουλίας σε συνδυασμό με το υπ' αριθμό πρωτ.ΓΔΟΕΣ/1/2/244-γ /29.2.2016 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας.

Ερώτημα: Ερωτάται, αν οι τομείς Πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολουμένων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α) υποχρεούνται να χορηγήσουν επιπλέον ποσά εφάπαξ στους μετόχους των οποίων η λήξη της ασφάλισής τους τοποθετείται χρονικά εντός

του διαστήματος από 1-8-2012 έως και 30-6-2014, ήτοι για το χρονικό διάστημα για το οποίο επήλθε μισθολογική αποκατάσταση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, βάσει των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α' 246).

Επί του ανωτέρω ερωτήματος, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδότησε ως εξής :

I. ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Σύμφωνα με τα εκτιθέμενα στα δύο έγγραφα του ερωτήματος και τα λοιπά στοιχεία του φακέλου του:

1. Με την περ. 31 της υποπαραγράφου Γ1 της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν.4093/2012 (Α' 222) αντικαταστάθηκαν οι διατάξεις των παρ. 2 και 3 του άρθρου 50 του ν. 3205/2003 από 1-8-2012, κατά τρόπο ώστε επήλθαν μειώσεις των βασικών μισθών και κατ' επέκταση του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας. Συνέπεια τούτου ήταν η μείωση των χορηγηθέντων εφάπαξ βοηθημάτων και των τριών τομέων πρόνοιας του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α. Ακολούθως, για το χρονικό διάστημα από τον Μάιο έως και τον Δεκέμβριο του 2013 εκπονήθηκαν αναλογιστικές μελέτες βιωσιμότητας όλων των υπαγόμενων στο ΤΕΑΠΑΣΑ τομέων πρόνοιας βάσει των οποίων εκδόθηκε η υπ' αριθμό 8000/20/89-α/ 10-03-2104 απόφαση Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Β' 625), με την οποία προσδιορίστηκε ο νέος τρόπος υπολογισμού και οι προϋποθέσεις χορηγήσεως των εφάπαξ βοηθημάτων από τους ως άνω τομείς πρόνοιας.

2. Με τις υπ' αριθμό 2192 έως 2196/2014 αποφάσεις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας κρίθηκαν αντισυνταγματικές οι διατάξεις του ν.4093/2012, που είχαν ως αποτέλεσμα περικοπές των αποδοχών του ως άνω ένστολου προσωπικού και, για το λόγο αυτό, ο νομοθέτης, με την παράγραφο 1 του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α' 246), κατήργησε από τότε

που ίσχυσαν τις διατάξεις των περιπτώσεων 31, 32 και 33 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ' του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α' 222), καθώς και αντικατέστησε, με την παράγραφο 2 α του προαναφερομένου άρθρου 86 του ιδίου νόμου 4307/2014, από 1.8.2012 τους συντελεστές προσδιορισμού των βασικών μισθών των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας. Εν συνεχεία, κατ' εξουσιοδότηση των ως άνω διατάξεων, εκδόθηκε η υπ' αριθ. οικ2/88371/ΔΕΠ/17-11-2014 κοινή Απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου, η οποία ρύθμισε το ζήτημα της καταβολής αναπροσαρμοσμένων αποδοχών και συντάξεων, καθώς και της διαφοράς αποδοχών και συντάξεων προς τα στελέχη των ενόπλων δυνάμεων, της ελληνικής αστυνομίας, του πυροσβεστικού σώματος και του λιμενικού σώματος - ελληνικής ακτοφυλακής, εν ενεργεία και συνταξιούχους, για το χρονικό διάστημα από 1-8-2012 έως 30-6-2014 και από 1-7-2014 έως 30-11-2014 και 31-12-2014, κατά περίπτωση.

3. Ακολούθως, στο πλαίσιο της κατά το νόμο εποπτικής αρμοδιότητας του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης επί του ΤΕΑΠΑΣΑ, το τελευταίο απέστειλε προς το Γραφείο του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης το υπ' αριθμό 138651/0 436 από 26.5.2015 έγγραφο με το επ' αυτού συνημμένο 14.6/14.5.2015 πρακτικό - απόφαση του Δ.Σ, με το οποίο αποφάσισε την υποβολή του εν λόγω πρακτικού – αποφάσεώς του προς τον εποπτεύοντα το ταμείο Υπουργό, προκειμένου να εκτεθούν οι απόψεις του για την παροχή συμπληρωματικής (αναπροσαρμοσμένης) παροχής και εγκρίσεως εφάπαξ βοηθημάτων μετά την ισχύ του ν.4307/2014.

4. Κατόπιν των ανωτέρω, υποβλήθηκε το παρόν ερώτημα, όπως περιορίσθηκε ως προς το πρώτο του σκέλος με το μεταγενέστερο υπ' αριθμό πρωτ. ΓΔΟΕΣ/1/2/244-γ /29.2.2016 έγγραφο της ίδιας υπηρεσίας, ύστερα από έγκριση του υποβάλλοντος το ερώτημα Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, όπως τούτο συνάγεται από την υπογραφή του επί του σώματος του από 25/2/2016 εισηγητικού Σημειώματος της υπηρεσίας προς την ιεραρχία. Ως εκ τούτου, το ερώτημα που τίθεται στο

Νομικό Συμβούλιο του Κράτους για την έκδοση γνωμοδοτήσεως, μετά τον περιορισμό του, είναι όπως ανωτέρω παρατίθεται.

II ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

5. Στις διατάξεις των άρθρων 2 και 6 του ν.3086/2002 ' « Οργανισμός Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και κατάσταση των λειτουργών και υπαλλήλων του» (Α'324), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο :2 «Αρμοδιότητες 1. Στην αρμοδιότητα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.) ανήκει η νομική υποστήριξη του Κράτους. Στην υποστήριξη αυτή περιλαμβάνονται, ιδίως: α).. β) η έκδοση γνωμοδοτήσεων σε ερωτήματα της Διοίκησης...2 α)...β) β. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του καθ'ύλην αρμοδίου Υπουργού ανατίθενται και άλλες κατηγορίες υποθέσεων στην αποκλειστική αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ..3. Το Νομικό Συμβούλιο ασκεί τις ανωτέρω αρμοδιότητες με την Ολομέλεια, τακτική και πλήρη, τα Τμήματα, τους καθ'ύλην Σχηματισμούς που συνιστώνται με απόφαση του Προέδρου στην Κεντρική Υπηρεσία ή σε άλλη οργανική μονάδα του Ν.Σ.Κ., τα Γραφεία Νομικών Συμβούλων και τα Δικαστικά Γραφεία».

«Άρθρο 6 1...2. Τα Τμήματα γνωμοδοτούν: α)...γ) Σε ερωτήματα της Βουλής των Ελλήνων που υπογράφονται από τον Πρόεδρο ή τον Γενικό Γραμματέα της Βουλής, καθώς και σε ερωτήματα της Διοίκησης, που υπογράφονται από τον Υπουργό, Αναπληρωτή Υπουργό, Υφυπουργό και Γενικό Γραμματέα Υπουργείου εφόσον ο τελευταίος είναι ειδικά εξουσιοδοτημένος και μόνο για θέματα της αρμοδιότητάς του. Επίσης σε ερωτήματα, που υπογράφονται από τον Πρόεδρο Διοικητικού Συμβουλίου ή άλλο κατά νόμο όργανο Διοίκησης Νομικού Προσώπου Δημοσίου Δικαίου ή Ανεξάρτητης Διοικητικής Αρχής των οποίων η νομική υπηρεσία διεξάγεται από το Ν.Σ.Κ., εφόσον αφορούν ζητήματα της αρμοδιότητάς τους, ενώ ερωτήματά τους με γενικότερο ενδιαφέρον υπογράφονται μόνο από τον εποπτεύοντα Υπουργό».

6 Στις διατάξεις των άρθρων 94 παρ.1 και 95 του ν. 3655/2008 (Α' 58), όπως ισχύουν κατά τον χρόνο που αναφέρεται στο ερώτημα μετά την αντικατάστασή τους, η μεν πρώτη από τη διάταξη του άρθρου 4 παρ.1 του ν.

4142/2013 (Α΄ 83), η δε δεύτερη από την διάταξη του άρθρου 9 παρ.1 του ν.4239/2014 (Α΄ 43), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο 94 1. Συνιστάται νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ)», το οποίο τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και έχει έδρα την Αθήνα/Εναρξη λειτουργίας του ΤΕΑΠΑΣΑ ορίζεται η 1η του έκτου μήνα μετά το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου...».

«Άρθρο 95: Σκοπός του ΤΕΑΠΑΣΑ α)....γ) Το ύψος, ο τρόπος υπολογισμού και οι προϋποθέσεις χορήγησης των πάσης φύσεως παροχών του ΤΕΑΠΑΣΑ, καθώς και ο προσδιορισμός των σχετικών εισφορών που βαρύνουν τους μετόχους ασφαλισμένους αυτού, καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, ύστερα από αναλογιστική μελέτη και πρόταση του Δ.Σ. του Ταμείου...».

7. Στη διάταξη του άρθρου 86 παρ.1 του ν.4307/2014 (Α, 246), ορίζεται ότι: «Άρθρο 86 1. Οι διατάξεις των περιπτώσεων 31, 32 και 33 της υποπαραγράφου Γ.1 της παραγράφου Γ΄ του άρθρου πρώτου του ν. 4093/2012 (Α΄ 222) καταργούνται από τότε που ίσχυσαν. Με τη ρύθμιση του προηγούμενου εδαφίου δεν θίγεται η επελθούσα από 1.8.2012 παύση της αναστολής ισχύος των διατάξεων περί μισθολογικών προαγωγών και επιδόματος χρόνου υπηρεσίας των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής. 2.α. Οι παράγραφοι 2 και 3 του άρθρου 50 του ν. 3205/2003 (Α΄ 297) αντικαθίστανται από 1.8.2012, ως εξής: 2. Οι συντελεστές προσδιορισμού των βασικών μισθών της παραγράφου 1 είναι οι εξής: Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (Α/Γ.Ε.ΕΘ.Α.) 2, 373 Αρχηγός Γενικού Επιτελείου Στρατού, Ναυτικού, Αεροπορίας (Α/Γ.Ε.Σ., Γ.Ε.Ν., Γ.Ε.Α.), Ελληνικής Αστυνομίας, Πυροσβεστικού και Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής 2, 123 ...».

8. Στο πδ 53/1999 (Α΄ 53,), το οποίο εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 9 παρ.1 του ν.2042/1992 (Α΄ 75), ορίζονται τα εξής :

«Άρθρο μόνο Το άρθρο 12 του καταστατικού του Επικουρικού Ταμείου Υπαλλήλων Πυροσβεστικού Σώματος που συστήθηκε με το Ν.Δ. 2492/3.8.1953 (Α` 201) και ισχύει μετά τις Φ 220/1291/17.6.1993 (Β` 458), Φ 220/1196/11.7.1995 (Β` 730), και Φ 220/1066/30.7.1996 (Β` 690) υπουργικές αποφάσεις, αντικαθίσταται ως ακολούθως: Άρθρο 12 Το παρεχόμενο βοήθημα στους μετόχους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του άρθρου 10 ορίζεται στα εξήντα πέντε (65%) εκατοστά του μέσου μηνιαίου μισθού των 12 τελευταίων μηνών πριν από την αποχώρηση του μετόχου από την υπηρεσία, πολλαπλασιαζόμενο επί τα έτη της πραγματικής υπηρεσίας του Με την 30220/15233/728/2.9. 2003 Απόφαση (Β, 1247)ως βάση υπολογισμού του εφάπαξ ορίσθηκε ο μέσος όρος των μηνιαίων βασικών μισθών των τελευταίων 12 μηνών πριν από τη διαγραφή συν το χρονοεπίδομα συν την οικογενειακή παροχή, εφόσον αυτή χορηγείτο στον υπάλληλο.»

9. Στην 30218/28700/955 /10-11-2010 (Β,1766) Απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού Κοινωνικής ασφάλισης, που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 27 παρ.10 και 11 του ν. 2676/1999 (Α'1), ορίζονται τα εξής:

«Άρθρο Μόνο α. Το εφάπαξ βοήθημα των αστυνομικών μετόχων του Τομέα Πρόνοιας Αστυνομικών του ΤΕΑΠΑΣΑ που εξέρχονται της ασφάλισης σ' αυτό, ισούται με το γινόμενο του 93% των αποδοχών του μήνα λήξης της ασφάλισης τους, που βαρύνονται με εισφορά, επί τον αριθμό των ετών ασφάλισης. Οι αποδοχές που βαρύνονται με εισφορά, υπολογίζονται στο σύνολο του βασικού μισθού, του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας και σταθερού χρηματικού ποσού ύψους 317,00 € (αριθμητική σταθερά)»

10. Στην ΥΑ 8000/20/89-α από 10.3.2014 του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη (Β' 625): «Ρύθμιση θεμάτων πρόσθετης ασφάλισης και παροχών του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ) του Τομέα Πρόνοιας Αστυνομικών (ΤΠΑΣ) και του Τομέα Πρόνοιας Υπαλλήλων τ. Αστυνομίας Πόλεων (ΤΠΥΑΠ) ως προς τον καθορισμό του ύψους και του τρόπου υπολογισμού του εφάπαξ βοηθήματος και τον προσδιορισμό των εισφορών των ασφαλισμένων μετόχων αυτών και λοιπές συναφείς διατάξεις», η οποία

εξεδόθη κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως του άρθρου 9 του Ν. 4239/2014, ορίζεται ότι:

«Άρθρο 1. 1. Μέτοχοι του Τομέα Πρόνοιας Αστυνομικών (ΤΠΑΣ) του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολουμένων στα Σώματα Ασφαλείας (ΤΕΑΠΑΣΑ), που έχουν ασφαλισθεί σε αυτό μέχρι την 31-12-1992 και διαγράφονται ή απολύονται από την ΕΛ.ΑΣ., σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ.169/2007 (Α-210) λαμβάνουν εφάπαξ βοήθημα με βάση τα μισθολογικά δεδομένα που ισχύουν την ημερομηνία διαγραφής τους. Το ποσό του βοηθήματος είναι ίσο με το γινόμενο του αθροίσματος, του βασικού μισθού και του επιδόματος χρόνου υπηρεσίας που λαμβάνει ο ενδιαφερόμενος κατά την έξοδο του από το Σώμα, καθώς και της αριθμητικής σταθεράς 317,00 ευρώ, επί το συντελεστή 0,95, επί τα έτη ασφάλισης μέχρι την ημερομηνία διαγραφής (περιλαμβανομένων των κλασματικών υπολοίπων, μηνών και ημερών). 2. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε όσους έλαβαν ήδη το εφάπαξ βοήθημα. 3. Για τους μετόχους που διαγράφηκαν πριν την ημερομηνία εφαρμογής των μισθολογικών δεδομένων που προβλέπονται στο ν. 4093/2012 και υπέβαλαν αίτηση χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος η οποία εκκρεμεί ή υποβάλλουν τοιαύτη αίτηση μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας, ο υπολογισμός του βοηθήματος γίνεται ως ανωτέρω με συντελεστή μειωμένο κατά τέσσερις εκατοστιαίες μονάδες (0,04)... ».

« Άρθρο 13 Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από την ημερομηνία της δημοσίευσής της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως».

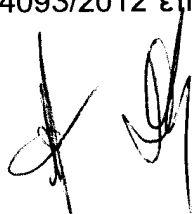
III. ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό, συνάγονται τα εξής:

11. Το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολουμένων στα Σώματα Ασφαλείας (Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α) υπάγεται, (μετά την κατάργηση του υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και την ανάθεση των αρμοδιοτήτων του στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης με το πδ 24/2015, Α'2015), στην εποπτεία του Αναπληρωτή Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης,

σύμφωνα με την υπ' αριθμό 6 /25.9.2015 Απόφαση του πρωθυπουργού (Β'2109), «ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης..», ο οποίος υπέβαλε και το προκείμενο ερώτημα. Όπως έχει γίνει δεκτό από το Ν.Σ.Κ., για τα ασφαλιστικά ταμεία που διαθέτουν νομική υπηρεσία και η εν λόγω υπηρεσία δεν διεξάγεται από το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, είναι δυνατόν να απευθύνεται από τον εποπτεύοντα αυτά Υπουργό ερώτημα, κατά τις κείμενες περί οργανισμού του Ν.Σ.Κ. διατάξεις, αποκλειστικά και μόνον στην περίπτωση κατά την οποία γεννάται αμφιβολία για την έννοια διατάξεων νόμου, που αφορούν αμιγώς ασφαλιστικά ζητήματα. (βλ. Ν.Σ.Κ. 117/2014, αλλά και ειδικώς για το Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α βλ. τις Ολ.Ν.Σ.Κ. 215/2014 και Ν.Σ.Κ 389/2014, οι οποίες επιλαμβάνονται ερωτήματος που αφορά δικαίωμα ασφαλισμένων του Ταμείου καταβολής συμπληρωματικού εφάπαξ βοηθήματος). Στην προκειμένη περίπτωση, το παρόν ερώτημα που τίθεται αρμοδίως στο Νομικό Συμβούλιο του Κράτους, κατά τις περί του οργανισμού του διατάξεις, αφορά αμιγώς ασφαλιστικό ζήτημα γενικότερου ενδιαφέροντος και ειδικότερα στον τρόπο υπολογισμού του εφ' άπαξ βοηθήματος προς τους μετόχους του ταμείου των οποίων η λήξη της ασφάλισής τους τοποθετείται χρονικά εντός του διαστήματος από 1-8-2012 έως 30-6-2014, μετά τη δημοσίευση του ν. 4307/2014 με τις διατάξεις του οποίου καταργήθηκαν οι περικοπές των αποδοχών του προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων ασφαλείας, που επήλθαν με τις διατάξεις του ν. 4093/2012. Πέραν τούτων, η αρμοδιότητα του Ν.Σ.Κ για τη γνωμοδότησή του επί του συγκεκριμένου ερωτήματος προκύπτει και εκ του ότι ο υποβάλλων το ερώτημα Αναπληρωτής Υπουργός, εκτός της εποπτικής αρμοδιοτήτάς του επί του ταμείου, έχει και την αρμοδιότητα εκδόσεως κανονιστικών πράξεων δυνάμει νομοθετικής εξουσιοδότησεως σε θέματα υπολογισμού του εφάπαξ βοηθήματος που παρέχεται κατά το νόμο από το εν λόγω ταμείο [βλ. άρθρο 95 του ν. 3655/2008 σε συνδυασμό με την υπ' αριθμό 6 /25.9.2015 Απόφαση του Πρωθυπουργού (Β'2109) «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης Νικόλαο Τόσκα»].

12. Με τις διατάξεις των περιπτώσεων 13-36 της υποπαραγράφου Γ.1 του άρθρου πρώτου του ανωτέρω ν. 4093/2012 επήλθαν μειώσεις σε όλα τα

χαρακτηρισθέντα από τον νομοθέτη ως «ειδικά μισθολόγια», με βάση τα οποία αμείβονται διάφορες κατηγορίες λειτουργών και υπαλλήλων. Ειδικότερα, με τις περιπτώσεις 31-33 της ως άνω υποπαραγράφου τροποποιήθηκαν οι διατάξεις των άρθρων 50 και 51 του ν. 3205/2003 και μειώθηκαν οι αποδοχές των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας, με τη μείωση του βασικού μισθού του ανθυπολοχαγού και των αντίστοιχων βαθμών, τη μείωση των συντελεστών, βάσει των οποίων καθορίζονται οι βασικοί μισθοί των λοιπών βαθμών και τη μείωση των προβλεπόμενων επιδομάτων και αποζημιώσεων. Με τις ίδιες διατάξεις τροποποιήθηκαν οι διατάξεις κοινών υπουργικών αποφάσεων 8002/32/122-α/6.9.2007 (Β' 1803) και 2/2381/0022/5.5.2009 (Β'928), με τις οποίες είχαν καθορισθεί, κατ' εφαρμογήν της παραγράφου Α8 του άρθρου 51 του ν. 3205/2003, τα επιδόματα επιχειρησιακής ετοιμότητας του ένστολου προσωπικού της ΕΛ.ΑΣ και του Λ.Σ. - ΑΚΤ (βλ.ΟΛ.ΣτΕ 2194/2014, σκέψη 13).

13. Στην αιτιολογική έκθεση της προσθήκης – τροπολογίας στο σχέδιο Νόμου του Υπουργείου Δικαιοσύνης Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (μετέπειτα νόμου 4307/2014 (Α'246), αναγράφονται τα ακόλουθα: «*Η πολιτεία, συμμορφούμενη προς τις υπ' αριθμ. 2192/2014, 2193/2014, 2194/2014, 2195/2014 και 2196/2014 αποφάσεις της Ολομελείας του Συμβουλίου της Επικρατείας, αφού έλαβε υπόψη την παρούσα δημοσιονομική κατάσταση και τις υποχρεώσεις της Χώρας που απορρέουν από το εφαρμοζόμενο Πρόγραμμα Οικονομικής Πολιτικής, προβαίνει σε αναδρομική από 1-8-2012, αναπροσαρμογή των αποδοχών των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και των Σωμάτων Ασφαλείας, διατηρώντας παράλληλα σε ισχύ τις κείμενες διατάξεις περί χορήγησης μισθολογικών προαγωγών ήτοι, εκείνες του ν. 3986/2011 σε συνδυασμό με τις διατάξεις του ν. 4039/2013*». Ενόψει των δεδομένων αυτών, ο κοινός νομοθέτης, με τη διάταξη του άρθρου 86 παρ.1 του ν. 4307/2014, κατήργησε αναδρομικά από τότε που ίσχυσαν τις ως άνω διατάξεις, που όριζαν τις περικοπές των αποδοχών των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας και με την παράγραφο 2^α του ίδιου νόμου αντικατέστησε αναδρομικά από 1.8.2012 τους συντελεστές προσδιορισμού του βασικού

μισθού του εν λόγω προσωπικού. Κατόπιν, με την υπ' αριθμό 2/8837/ΔΕΠ/17/11/2014 ΚΥΑ των Υπουργών Οικονομικών Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου (Β' 3093/2014), που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση των ως άνω διατάξεων, ρυθμίσθηκε το ζήτημα της καταβολής αναπροσαρμοσμένων αποδοχών και συντάξεων.

14. Ο τρόπος υπολογισμού του εφάπαξ χρηματικού βοηθήματος του Ταμείου Πρόνοιας Αστυνομικών (Τ.Π.ΑΣ). μέχρι 12-3-2014, για τους παλιούς ασφαλισμένους, οριζόταν από την υπ' αριθμό / Φ.30218/28700/955 από 5-11-2010 Υ.Α. (ΦΕΚ 1766-Β'/10-11-10) και αντιστοίχως του Ταμείου Πρόνοιας Υπαλλήλων τ. Αστυνομίας Πόλεων (Τ.Π.Υ.Α.Π) από το υπ' αριθμό Π.Δ. 203/7-10-2005. Για τους νέους ασφαλισμένους, ο τρόπος υπολογισμού οριζόταν από την υπ' αριθμό 2/39350/0022 από 24-5-1999 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ 1308-Β' / 24-6-1999). Από 13-3-2014 μέχρι 29-7-2014 ο τρόπος υπολογισμού οριζόταν από την υπ' αριθμό 8000/20/89-α από 10-3-2014 ΥΑ (ΦΕΚ 625-Β'/13-3-2014). Με την απόφαση αυτή θεσπίσθηκαν ρυθμίσεις σχετικά με την καταβολή του εφ' άπαξ βοηθήματος που χορηγεί ο Τομέας Πρόνοιας του Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης και Πρόνοιας Απασχολούμενων στα σώματα ασφαλείας (πρβλ. ΣτΕ 4707/2014). Ειδικότερα, στην ίδια απόφαση ορίσθηκε, μεταξύ άλλων, ότι το εφ' άπαξ βοήθημα παρέχεται με βάση τα μισθολογικά δεδομένα που ισχύουν κατά τον χρόνο διαγραφής του ενδιαφερομένου από το Σώμα. Από τα ως άνω εκτιθέμενα συνάγεται ότι βασικός συντελεστής του υπολογισμού του εφάπαξ βοηθήματος που χορηγεί στους ενστόλους το Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α είναι οι αποδοχές του ασφαλισμένου κατά τον χρόνο που ορίζουν οι εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις.

15. Περαιτέρω, κατά τη συζήτηση, μεταξύ των μελών του Δ' Τμήματος, διατυπώθηκαν δύο γνώμες:

Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας που απαρτίσθηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος Χρυσαφούλα Αυγερινού, Αντιπροέδρο του Ν.Σ.Κ και τους Νομικούς Συμβούλους του Κράτους Στέφανο Δέτση, Γεώργιο Κανελλόπουλο, Γαρυφαλιά Σκιάνη, Δήμητρα Κεφάλια και Παναγιώτη Παππά (ψήφοι 6) προς την οποία συντάχθηκε και ο εισηγητής Πάρεδρος, Δημήτριος Κατωπόδης

(γνώμη χωρίς ψήφο), οι μισθολογικές ρυθμίσεις που επήλθαν με τις παρατιθέμενες πιο πάνω διατάξεις του ν. 4307/2014 δεν αφορούν άμεσα τη σχέση μεταξύ ασφαλισμένου (μετόχου) και Ταμείου. Εφόσον, όμως, ο υπολογισμός του εφάπαξ βοηθήματος, που χορηγούν οι τομείς πρόνοιας του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α, συνδέεται με τα μισθολογικά δεδομένα του μετόχου, οι ως άνω ρυθμίσεις επάγονται έννομες συνέπειες στη μεταξύ του ασφαλισμένου (μετόχου) και Ταμείου σχέση και ειδικότερα στην, εκ μέρους του Ταμείου, νόμιμη εκπλήρωση της παροχής του. Στην προκειμένη περίπτωση, στους δικαιούχους εφάπαξ βοηθήματος μετόχους που αναφέρονται στο ερώτημα, η παροχή του Ταμείου υπολογίζεται νόμιμα, αφού ληφθούν υπόψη οι αποδοχές των στρατιωτικών και των στελεχών των σωμάτων ασφαλείας, όπως ορίστηκε με τις ρυθμίσεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 και όχι όπως ορίστηκε με τις μισθολογικού περιεχομένου διατάξεις του ν. 4093/2012, που επέφεραν περικοπές στις αποδοχές των στρατιωτικών και, αφενός μεν κρίθηκαν από το Ανώτατο Διοικητικό-Ακυρωτικό Δικαστήριο της Χώρας αντισυνταγματικές, αφετέρου δε καταργήθηκαν και αντικαταστάθηκαν αναδρομικά με τυπικό νόμο. Τα αμέσως πιο πάνω εκτιθέμενα δεν αναιρούνται απ' το ότι ο προσδιορισμός των εισφορών και των παροχών των Φ.Κ.Α. (Φορέων Κοινωνικής Ασφάλισης) πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα οικονομικά δεδομένα του Ταμείου και οφείλει να υπακούει στις αρχές της οικονομικής βιωσιμότητας και της εκπονήσεως αναλογιστικών μελετών. Τούτο, γιατί με τη ρύθμιση του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 δεν ρυθμίζονται άμεσα θέματα ασφαλιστικών παροχών, αλλά αποκαθίσταται, εντός των δημοσιονομικών δυνατοτήτων της χώρας, η συνταγματική νομιμότητα των μισθολογικού περιεχομένου ρυθμίσεων που αφορούν τις αποδοχές των στελεχών των ενόπλων δυνάμεων και των σωμάτων ασφαλείας. Η εφαρμογή, όμως, του εκάστοτε ισχύοντος μισθολογίου στον υπολογισμό του εφάπαξ βοηθήματος είναι απόρροια των διατάξεων που προβλέπουν τη χορήγηση τούτου από το Ταμείο. Περαιτέρω, ο επαναπροσδιορισμός του ποσού του εφάπαξ βοηθήματος που, κατόπιν αιτήσεως των δικαιούχων, έχει καταβληθεί στους μετόχους που αφορά το ερώτημα, επιβάλλεται από τη συνταγματική αρχή του κράτους δικαίου, σύμφωνα με την οποία υφίσταται υποχρέωση του κράτους να εγγυάται υπέρ των πολιτών την πιστή εφαρμογή του νόμου (πρβλ Ολ. ΣτΕ 3578/2010). Τέλος, κατά την ίδια γνώμη, ο επαναπροσδιορισμός του εφάπαξ

βοηθήματος και η καταβολή στους μετόχους που αναφέρονται στο ερώτημα της τυχόν προκύπτουσας διαφοράς, θα γίνει ύστερα από την αναλογούσα κράτηση των κατά το νόμο εισφορών υπέρ του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α.

16. Α. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας που απαρτίσθηκε από τους Νομικούς Συμβούλους Αικατερίνη Γρηγορίου και Ευστράτιο Συνοίκη (ψήφοι 2), με το τεθέν ερώτημα ερωτάται αν οι τομείς πρόνοιας του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α υποχρεούνται να χορηγήσουν επιπλέον εφάπαξ βοήθημα στους μετόχους που διαγράφηκαν πριν την ημερομηνία εφαρμογής των μισθολογικών δεδομένων του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 και των οποίων οι αιτήσεις χορήγησης εφάπαξ βοηθήματος δεν είναι, πλέον, εκκρεμείς. Οι μέτοχοι αυτοί έχουν ήδη λάβει το βοήθημα, το οποίο υπολογίστηκε με βάση τα μισθολογικά δεδομένα που ίσχυαν κατά τον, κατά περίπτωση οριζόμενο, κρίσιμο χρόνο. Η εκ των υστέρων αναδρομική μεταβολή των μισθολογικών αυτών δεδομένων δεν γεννά υποχρέωση του Ταμείου να επανεξετάσει και να επανυπολογίσει το εφάπαξ βοήθημα, που έχει χορηγηθεί και να χορηγήσει το επιπλέον ποσό που τυχόν θα προκύψει.

Β Τέτοια υποχρέωση δεν βρίσκει έρεισμα στο άρθρο 86 του ν. 4307/2014, δοθέντος ότι οι ρυθμίσεις του είναι μισθολογικές και δεν αφορούν τη σχέση μεταξύ μετόχων και Ταμείου. Ομοίως, δεν βρίσκει έρεισμα στην υπ' αριθ. οικ 2/88371/ΔΕΠ/17-11-2014 κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εθνικής Άμυνας, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου, της οποίας το ρυθμιστικό πεδίο, σύμφωνα με την εξουσιοδοτική ως άνω διάταξη, είναι η καταβολή αναπροσαρμοσμένων αποδοχών και συντάξεων και διαφοράς αποδοχών και συντάξεων προς τους δικαιούχους. Άλλωστε, με την ανωτέρω ρύθμιση αποκαθίστανται μερικώς μόνο οι αποδοχές και οι συντάξεις, καθόσον, όπως τονίζεται στην αιτιολογική έκθεση, η πλήρης αποκατάσταση θα έθετε σε σοβαρό κίνδυνο το δημοσιονομικό προγραμματισμό της χώρας και θα έπληττε τις προοπτικές ανάκαμψης της ελληνικής οικονομίας. Επομένως, δεν υφίσταται νόμιμο έρεισμα για την καταβολή συμπληρωματικού ποσού εφάπαξ βοηθήματος στους ανωτέρω μετόχους, λαμβανομένης, υπόψη και της συνταγματικής επιταγής (Σ. άρθρο 22 παρ. 5) για τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας των ασφαλιστικών οργανισμών για τους σκοπούς της

κοινωνικής ασφάλισης και της αλληλεγγύης των γενεών, η οποία επιβάλλει την εξέταση του αναλογιστικού ισοζυγίου πριν από οποιαδήποτε επιβάρυνση ασφαλιστικού φορέα και, ως εκ τούτου, στο τεθέν ερώτημα αρμόζει, κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, αρνητική απάντηση.

IV. ΑΠΑΝΤΗΣΗ

17. Κατ' ακολουθία των προεκτεθέντων, επί του τεθέντος ερωτήματος το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Δ') γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής:

Οι τομείς πρόνοιας του Τ.Ε.Α.Π.Α.Σ.Α υποχρεούνται να χορηγήσουν επιπλέον ποσό εφάπαξ, (συμπληρωματικό), στους μετόχους των οποίων η λήξη της ασφάλισής τους τοποθετείται χρονικά εντός του διαστήματος από 1-8-2012 έως και 30-6-2014, ήτοι για το χρονικό διάστημα για το οποίο επήλθε μισθολογική αποκατάσταση των στελεχών των Ενόπλων Δυνάμεων και αντιστοίχων της Ελληνικής Αστυνομίας, του Πυροσβεστικού Σώματος και του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής, βάσει των οριζόμενων στις διατάξεις του άρθρου 86 του ν. 4307/2014 (Α' 246).

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

ΑΘΗΝΑ 30 Μαρτίου 2016

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΧΡΥΣΑΦΟΥΛΑ Α. ΑΥΓΕΡΙΝΟΥ

**ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Ο ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ Ε. ΚΑΤΩΠΟΔΗΣ

ΠΑΡΕΔΡΟΣ Ν.Σ.Κ